

מילין יקרין נהרות אור ועוברין טבין ממעיין ההיים נהרין לשעה ולדורות

משולחנא דמלכא

של רבנו הגדול רבן של ישראל
הרב"ק מרן הגה"ק הגאב"ד זצוקללה"ה זיע"א
מרא דארעא קדישא - בעל "שערי טוביה"

פרשת נצבים וילך תשפ"ד • ראש השנה תשפ"ה

וכך שמעתי מרב אחד מפה ארץ הקודש הל' שנתבקש מאחד מידידיז ליכנס את כ"ק אדמו"ר מסאטמאר זצ"ל לשאול אודות שידוך שהוצע לבנו שאינו חולך לגמרי בדרכי אבותיו, ומתבייש לשאלו בעצמו באשר ההצעה היא לפי מדינת הבן ולא לרוח ההורים, וכשנכנס ושאל אמר לו דה"ק מסאטמאר כי פעם אמרו שלבחרו כזה צריך לשדך שידוך כמו הוא היום, כי אם ימתני למחר יצטרכו למצוא עבורו שידוך שיתאים לנפילתו עד יום מחר, ואמר בלשון קדשו "עד זאל טוון א היינטין שידוך, אז נישט וועט עד מארגן טוון א מארגנדיגן", וזה עפ"י יסוד דברי הרמב"ן, כי גם הדברים שהוא עכשיו שבע מהם, ואינו מתאוה להם, אם אינו משגיח במעשיו יד מטה מטה, עד שלמחר ולאחר זמן יתאוה גם אל מה שלא היה מתאוה עד עתה, וחלילה יכשל גם בזה.

וזהו אפשר מה שאומר הנביא [בהפטרות שבת שובה] (הושע יד, ב-ג) שובה ישראל וגו', קחו עמכם דברים ושובו אל ה', וכבר דקדקו בספרים על כפל הדברים, שובה ישראל ואח"כ שובו אל ה', אמנם להאמור הביאור הוא, כי כאשר האדם שב בתשובה על הטאתיו, לא די במה שהוא שב על העבירות הגדולות שנכשל בהם, אלא צריך לשוב גם על מה שמילא תאוותו הראשונה והניח לציצה"ר לנצח אותו בדברים הקטנים, שע"י זה התחיל לנטות מדרך הישר עד שבא להתאוות ולהיכשל בגדולות וחמורות יותר, ולזה אמר 'שובה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעוונך', היינו שתשוב מהעוונות הגדולים שנכשלת בהם, אבל אל תסתפק בזה, אלא 'קחו עמכם דברים ושובו אל ה'', שתשובו גם על הדברים הראשונים שגרמו להעצים תאוותכם אף לדברים שהייתם שבעים מהם, עד שבאתם לידי מכשול בהם.

פרשת השבוע

בשרירות לבי אלך למען ספות הרוה את הצמאה (כט, יח)
פירש הרמב"ן ז"ל, כי נפש שבעה תקרא רוה, כענין וריותי נפש הכהנים דשן ועמי את טובי ישבעו (וישמעו לא, ג), והיתה נפשם כגן רוה ושם, יא), והמתאוה תקרא צמאה, כמו צמאה לך נפשי (תהלים סג ב), והטעם, כי נפש האדם הרוה שאיננה מתאוה לדברים הרעים לה, כאשר תבא בלבו קצת התאוה והוא ימלא תאוותו, אז יוסיף בנפשו תאוה יתירה, ותהיה צמאה מאד לדבר ההוא שאכל או שעשה יותר מבראשונה, ותתאוה עוד לדברים רעים שלא היתה מתאוה להם מתחילה, כענין שהזכירו חכמים (סוטה נב): משביעו רעב מרעיבו שבע, ולכן יאמר הכתוב בהולך בשרירות לב, שאם ימלא נפשו בתאוות השרירות והחזקות עליו אשר היא צמאה להם, יוסיף נפשו ורוה עם הצמאה, שיתאוה ויצמא למה שהיה שבע ממנו, עכ"ל.

וכדברים האלה איתא **בחובת הלבבות** (שער יחוד הגעשה פרק ה) שהיציצה"ר אינו מקיל בקטנה שבקטנות לנצח בה את האדם, כדי שתהיה לו מדריונה לנצח אותו במה שלמעלה ממנה, ומבאר אח"כ כי יטרוד את האדם בעיני עולם הזה, ליהנות בכל מיני הנאות גופניות המותרים ולרדוף אחריהם, ואם נשמע אליו בהם, יצא ממדריונה אל מה שאחריה, עד שיביאנו לאבדון בעולם הזה ובעולם הבא.

מגני המשיב

הרה"ק רבי עמרם יוסף שפירא שליט"א
השולחן - כל הוציאת שבתות לו

ושבת עד השם אלקיך

משא התשובה מאת מרן רבנו זיע"א

בהיכל ביהמ"ד המרכזי בשכונת צני נאולה פניח"ק ביזם א' דסליחת - שנת תשס"ו
בו האריך על הדברים שעלינו להתעורר בתשובה
בימי הרחמים והסליחות

חלק א'

חובת כל אדם לבוא עם עצמו בדין בטרם ראש השנה

עתה קראנו בפרשה (דברים כט, ט) אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם, ואיתא ב**בוה"ק** (חג"ר לא) 'היום' דא ראש השנה, וכמו דאמרין (תפילה מוסף ראש השנה) 'היום' הרת עולם.

ואיתא בספרים הק' אתם 'נצבים' היום כולכם - נצבים היינו לעמוד ולפחד מלפני יום הדין, כולכם - הוא כפי שכתוב בהמשך ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם כל איש ישראל, טפכם נשיכם ונךך אשר בקרב מחנך מחוטב עציק עד שואב מימך, ולאחריו

כתיב (שם, יא) לעברך בבדיה ה' אלקיך ובאלתו אשר ה' אלקיך כרת עמך היום.

וכתב **בבית ישראל** שלעברך הוא מלשון עובר לעשייתך, ע"פ דברי הגמרא (פסחים י:). אמר רב יהודה אמר שמואל כל המצות מברך עליהן עובר לעשייתך, וכתב רש"י (שם ד"ה עובר) קודם לעשייתך, וזה פירושו לעברך, כלומר שכדי להגיע לאתם נצבים היום כולכם - לעמוד בפני הדין, צריכים לעברך בבדיה, כלומר שקודם לזה יכין עצמו לזה, ויכניס עצמו במצב של דין.

וברש"י (ד"ה לעברך) כתב לעברך, להיות עובר בבדיה, ולא יתכן לפרשו כמו להעבירך אלא כמו לעשותכם אותם. ביאורו, שלא יתכן לפרשו להעבירך, כי להעבירך פירושו שאחרים יעבירו אותך, והאדם צריך דוקא 'לעברך' - שאתה בעצמך תעבור.

ובפרדס יוסף להגאון **רבי יוסף פאצאנאווסקי** זצ"ל כתב לבאר, דתיבת לעברך היינו שהאדם צריך לדון ולסדר את עצמו לבד - 'אליין זיך אדורך צו פירן', וכמו שאמרו (תנחומא משפטים פרשה ה) אם יש דין למטה אין דין למעלה, כי כשהאדם שופט את עצמו, ועובר על כל מעשיו לדעת מה צריך לתקן, אז נפטר מדין, ולכן כתוב לעברך - כלומר שאתה בעצמך תעבור את הדין, ולא להעבירך - כלומר שלא תצטרך שיעבירו אותך בדין, והתורה בא ללמד את האדם שצריך להנהיג את עצמו ולעשות בעצמו משפט לראות מה נכון ומה אינו נכון, ומה צריך לתקן.

הרגש נורא של קולות 'תקיעה' 'שברים' 'שברים תרועה'

מין **החתם סופר** ז"ע מעורר על הרגשה מיוחדת במצוות תקיעת שופר, דהנה התקיעות שתוקעים בראש השנה הוא, שתוקעים 'תקיעה', ותוקעים 'שברים', ותוקעים 'תרועה', ותוקעים 'שברים תרועה', ומבאר מין **החתם סופר** חידוש נפלא, **שהשלה** הק' מבאר הכוונות הפשוטות בתקיעת שופר, שהראשון תוקעים 'תקיעה', שהוא קול פשוט, לומר שכשברא הקב"ה את האדם בראו ישר, וכדכתיב (קהלת ז, ט) לבד ראה זה מצאתי אשר עשה האלהים את האדם ישר וכו', כלומר שהקב"ה ברא את האדם ישר - נקי וזך מחטאים ועוונות ופשעים, וללא עקמיטיות, וזהו התקיעה הראשונה, והשברים הוא להראות שיש נסיונות רבים בימי חיותו של האדם, ויש יצר הרע, והשברים מראה שהאדם איבד את הישירות, ואח"כ תוקעים 'תרועה' שהתרועה הוא קול בוכים, כלומר שהאדם עושה תשובה, ואח"כ תוקעים עוד תקיעה להראות שאחר שעשה תשובה חזר האדם לישירותו, ע"כ כתב השלה הק'.

וכתב **החתם סופר** על זה, שהשברים הינו קול שבור - שהוא קול של תשובה, שהאנשים שחטאו בכל ימות השנה בשמעם את קול השברים הם נשברים, וכמו שכתב הרמב"ם (שם) שהשופר הוא רמז של עורו ישנים משינתכם, ובקול התרועה כתב החתם סופר דבר חידוש, שהתרועה יכול להיות קול של שמחה, ועל כן הצדיקים הגדולים שעושים חשבון הנפש ועברו את כל השנה כראוי בתורה ועבודה וגמילות חסדים, להם תוקעים בקול תרועה שהוא קול של שמחה (א שמהדרינע קול), והשברים תרועה הוא להבינונים, שמצד אחד מתחרטים על העבירות ומצד שני מקבלים על עצמם להטיב דרכם,

ולכן תוקעים 'שברים תרועה', השברים על מה שהם מתחרטים על העבירות של בין אדם למקום ובין אדם לחבירו, והתרועה שמהיום ואילך ישתדלו להטיב מעשיהם במצוות ומעשים טובים, ולכן הבינוני יש לו שני הקולות, קול השברים על החשבון הנפש ועל החרטה שלא היה לו לחטוא, והתרועה הוא הודאה להש"ת ששמח על מה שכן פעל לטובה בשנה זו (וואס ער האט אויפגעטוהען דעם יאר).

ידוע שמין **החתם סופר** ז"ע חיבר שירי זמר, וכתבו בספר שלם שניקבו בשם 'שירת משה', וכתב שם שבצעירותו היה עושה חשבון הנפש בימים הנוראים, ואחר הימים הנוראים היה שמחה גדולה עד מאוד, ומרוב השמחה אחר הימים הנוראים חיבר את השירים והזמירות, וזהו ספרו שירת משה, וזה מחזור עם מה שכתב הוא בעצמו שלהצדיק קול התרועה הוא קול של שמחה.

עכ"פ תכליתו של הימים הנוראים אינו רק לומר וידוי, ולהתענות ולומר סליחות, ואחר כל זה לחזור לאותה נקודה שעמד בה מקודם, זו אינה התכלית, אלא התכלית היא כמו שכתב **המאירי** (חיבור התשובה) שאחר כל הימים הנוראים, ואחר יום קדוש של יום הכיפורים, תוקעים עוד תקיעה בשופר עם צאת היום, כדי שנכנס לשנה החדשה בהרגש של תקיעת שופר.

עומק מצוות 'הקהל' ומצוות 'כתיבת ספר תורה'

איתא **בשלה** הק' (פרשת וילך תורה אור) שבפרשת נצבים כתובים שתי המצוות האחרונות שבתרי"ג המצוות, הא' הוא מצוות הקהל, והב' הוא מצוות כתיבת ספר תורה, ומבאר **השלה** הק' ששתי מצוות אלו הם דבר והיפוכו, כי במצוות הקהל כתוב (דברים לא, יב) הקהל את העם האנשים והנשים והטף ונרך אשר בשערך למען ישמעו ולמען ילמדו וידאו את ה' אלקיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת. כלומר שהמצווה הוא להקהיל ולכנס את כל בני ישראל האנשים והנשים והילדים והגרים, שכל כלל ישראל יהיו נוכחים יחד כולם כאחד, וזהו מצוה כללית, אבל מצוות כתיבת ספר תורה הוא היפוכו של דבר, שכל יחיד מצווה לכתוב ספר תורה לעצמו.

יש אנשים שמניחים וחושבים שכתבת ספר תורה הוא מצווה שיש לקיימו אחר שנפטרו ההורים האב או האם לכתוב ספר תורה לעילוי נשמתם, אבל האמת הוא שזה אינו התכלית, אלא כתיבת ספר תורה הוא מצוות עשה על כל אחד ואחד מישראל, שאם יש לו את היכולת לכתוב ספר תורה, צריך לקיים מצוות עשה דאורייתא זו, ולכתוב ס"ת, ולא דווקא לכתוב אלא גם לתת לכתוב, אבל בסופו של דבר איתא בגמרא (סנהדרין כא:) אמר רבא אף על פי שהניחו לו אבותיו לאדם ספר תורה, מצווה לכתוב משלו שנאמר (דברים לא, יט) ועתה כתבו לכם את השירה.

אכן דבר נאה הוא שהניחו לו אבותיו ספר תורה, אבל הוא עדיין לא מקיים את המצוה בזה, קיום המצוה הוא רק אם הוא כותב ספר תורה לעצמו, אבל אם הוא נותן לסופר לכתוב בשבילו, או אם קונה מן השוק אז אינו אלא כחוטף מצוה מן השוק, כדאיתא בגמ' מנחות (ל) וא"ר יהושע בר אבא אמר רב גידל אמר רב הלוקח ס"ת מן השוק כחוטף מצוה מן השוק.

כתיבת ספר תורה לעצמו, כל אחד עם הקשיים ויכולותיו

עכ"פ הפשט הוא שכל איש ישראל מחויב שיהיה לו ס"ת לעצמו, ואף אלו שידשו ספר תורה עדיין צריכים שיהיה להם ספר תורה משלהם, ולפי"ז מסביר הש"ה הק' שהלא לכל אחד יש מדרגות משלו ולכל אחד יש נשמה משלו ולכל אחד יש נסיונות משלו, ולכל אחד יש מידות משלו (יעדער איינער האט אייגענע מדרגות און א אייגענע נשמה און אייגענע נסיונות און אייגענע מידות), וכמו דאיתא בחז"ל (במדבר רבה כא, ב) כשם שאין פרצפותיהן דומין זה לזה כך אין דעתן שוין זה לזה, שלכל אחד יש חיבור של מידות שונות (יעדער מענטש האט אנדערע צוזאם שטעלן פון מידות), וכתוב (דברים ל, יד) בפין ובלבבך לעשותו, וביאר הגה"צ נאב"ד נייטרא זצ"ל פסוק זו, בפין' כלומר עם הפה שלך, ובלבבך' כלומר עם הלב שלך, דהיינו שכל איש ואיש מישראל מחויב לעבוד את הש"ת עם החישובים והחיבורים שלו, וזהו בפין' ובלבבך' לעשותו.

האדם אינו יכול לומר, מה אני יכול לעשות הלא נולדתי עם מידות רעות, ואין לי ראש חזק ויש לי כל מיני חולשות (אין האב נישט א גוטע קאפ, און אין האב פארשידענע חולשות), אין זאת טענה כלל, כי הש"ת אמר (שם) כי קרוב אליך הדבר מאוד בפין ובלבבך לעשותו, שכל יהודי קרוב להש"ת, ובפין' - בפה שלך, ובלבבך' - ובלבב שלך, לעשותו - תוכל לעבוד את הש"ת כראוי, כל אחד יכול להיות עובד ה' וכל אחד מחויב להיות עובד ה', ודווקא עם הפה שלך ועם הנשמה שלך ועם הטף שלך ועם הבני בית שלך ועם העשירות שלך (טאקע מיט דיין טויל און מיט דיין נשמה און מיט דיין גוף און מיט דיין בני בית און מיט דיין עשירות), וכן הוא גם אם ח"ו אין לו עשירות, כי בכל המצבים שהאדם עומד בו, כך צריך הוא לעבוד את הש"ת, אזוי ווי ער גייט און שטייט (באיה מצב שבו הוא עומד), וזהו בפין ובלבבך לעשותו.

ולכן צריך כל אחד לכתוב ספר תורה לעצמו - א אייגענע ספר תורה, כלומר שאותו ספר תורה שמשנה רבינו קיבל בהר סיני צריך כל אדם שיהיה לו עם הכוחות שלו ועם הטף שלו ועם הנשמה שלו לעבוד בו את הש"ת, ואכן שהספר תורה הינו אותו ספר תורה בכל הדורות, אך הנסיונות אינם שווים בכל האנשים, ואינם שווים בכל הדורות, אלא בכל דור ודור הנסיונות הם שונים ומשתנים.

כל דור וניסיונותיו

בדור של אבותינו לא היו הנסיונות שיש היום, היום הנסיונות הם שילד קטן יוכל להסתובב עם טלפון קטן בכיסו הימני, ויכול לראות בו כל הרע שבעולם, כל הגיהנם יכול להימצא בכיסו הימני, ובעבר לא היו נסיונות אלו, בכל דור יש נסיונות שונים, ובכל דור צריכים לשמור על הילדים בדרך שונה, ולשמור על עצמו בדרך שונה (אנדערשט אויפפאסטן אויך די קינדער און אויפפאסטן אויך זיך), וזהו שאף שהספר תורה הוא אותו ס"ת, ברם כל אחד יש לו ספר תורה משלו, וכל דור יש לו ספר תורה משלו, ולכן מצות כתיבת ס"ת הוא לכל אחד בלעדיו, כי לכל אחד יש את הנסיונות שלו, אולם מצות הקהל הוא מצוה כללית לכלל ישראל יחד.

הקדושה שמקבלים משנות הנעורים נשאר לכל החיים

איתא בגמרא חגיגה (ג) במצות הקהל, אמר רבי אלעזר בן עזריה אם אנשים באים ללמוד, נשים באות לשמוע, והחילוק בין ללמוד ולשמוע הוא, שהלא יש מצוה של לימוד התורה, והוא שכל איש

ישראל חייב ללמוד את כל התורה כולה, כדאיתא בגמרא קידושין (ו) ושנתם לבנך שיהיו דברי תורה מחודדין בפין שאם ישאלך אדם דבר אל תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד, כלומר שכל איש ישראל מחויב לדעת את כל התורה כולה, אבל אשה אינה מחויבת במצות לימוד התורה, כדאיתא (שם לה) ושנתם לבנך ולא לבנותיך, אולם לשמוע - דהיינו ההלכות שנוגעים למעשה, גם האשה מחויבת לדעת, שאם לא ידעה לא תוכל לקיימה, וזהו הנשים באות לשמוע, אבל ללמוד - היינו ללמוד כל התורה, כולל ההלכות שאינם נוגעים למעשה. ובאמת זהו טרומו בפסוק עצמו במצות הקהל (דברים לא, יב) הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרך אשר בשעריך למען ישמעו ולמען ילמדו, למען ישמעו קאי הן על האנשים והן על הנשים, כי ישמעו היינו ההלכות הנוגעים, ולמען ילמדו זה רק על האנשים כדכתיב בהמשך הפסוק ויראו את ה' אלקיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת, ואח"כ כתוב ובניהם אשר לא ידעו - כלומר הילדים שעדיין לא שייך שילמדו, ישמעו ולמדו ליראה את ה' אלקיכם כל הימים אשר אתם חיים על האדמה וכו', וזהו שאמר רבי אלעזר בן עזריה אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באים, כי הלא הטף אינם מבינים כלום ומדוע מביאים אותם, וע"ז אומר רבי אלעזר בן עזריה ליתן שכר למביאייהו.

ואיתא בחתם סופר [וכן איתא בעוד מפרשים] הפשט בזה שאיתא בירושלמי (יבמות פ"א ה"ז) שמיד כשנולד רבי יהושע בן חנניה הייתה אמו מוליכה את עריסתו לבית הכנסת "בשביל שיתדבקו אזניו בדברי תורה", וכל השנים נתגדל בביהמ"ד, וזהו הפשט בדברי רבי אלעזר בן עזריה ליתן שכר למביאייהו, שהילדים בעצמם אינם מקבלים שכר, אבל האמהות שמביאים את בניהם לביהמ"ד כדי שהקול תורה יכנס לאזניהם לקדשם, מגיע השכר למביאייהם האבות והאמהות.

ולכן תיקנו מצוה זו אחר שנת השמיטה, שכל השנה כולה היה שנה קדושה, ואחר שעברו כל הימים הקדושים ראש השנה ויום הכיפורים ימים של סליחה וכפרה, ואחר ימי חג הסוכות, אחר שנה קדושה וחודש קדוש, מתאספים בבית המקדש שהוא המקום הקדוש ביותר, ומלך ישראל קורא בספר דברים, כל זה יחד, הרי שהקדושה היא בלי גבול ובלי שיעור, והאמהות שמביאים את בניהם שיינקו ויספגו וישאבו לתוך אבריהם את הקדושה הגדולה ששורה שם, ליתן שכר למביאייהן - שהאמהות שהביאו אותם לשם מקבלים שכר גדול, כי הם הביאו את ילדיהם למען ישמעו ולמען ילמדו ליראה את ה' אלקיכם, ואע"פ שהם אינם לומדים, אבל כל הימים אשר אתם חיים על האדמה - שדבר זה יעשה רושם על הילדים לכל ימי חייהם, כי אם מכניסים בילדים קטנים רוח של קדושה, זה ישאר אצלם לכל ימי חייהם.

כפי החיות וההתלהבות שלנו בשב"ק - כך ינהגו בנינו

כתוב ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם, ואיתא בסידור עיון תפילה מהגאון רבי יעקב צבי מעקלענבורג זצ"ל (חלפיד הנייעק"א זצ"ל ובעל הכתב והקבלה) לפרש את הפסוק ושמרו בני ישראל את השבת - שאם בני ישראל שומרים את השבת כראוי, הכתוב מבטיח ע"ז לעשות את השבת - יתמשך השבת, לדורותם ברית עולם - שישאר נבלל בעצמות צאצאיו לברית עולם,

כלומר שלא די בכך ששומרים את השבת שלא יחללוהו, אלא ושמרו את השבת, כלומר בחיות ובהתלהבות, ואז לעשות את השבת - זה יעשה רושם לכל הדורות ברית עולם.

וכך היה כשהייתי ילד קטן צעיר לימים ונפרדתי מהורי, זה היה אז בעת המלחמה, ובשנות בחורתי בשנת הבר מצוה כבר הייתי רחוק מבית אבי, אולם היה לי טעם בשבת קודש מכוח זה של 'לדורותם ברית עולם', עד שבאחד מילי השבתות בהיותי שם בארץ נכר, בעת שהלכנו לישון, שאלוני אחד מהילדים מהיכן אני מכיר כ"כ הרבה ניגונים, ואמרת לי שכל זה שמעתי מידי שבת בהיותי ילד קטן בבית אבי, ובשנות הזעם בעת שאמר 'זצ"ל היה ב'פרעשבורג' ואני כבר הייתי בלאנדאן, כתב לי שאקפיד לשוור זמירות שבת עם הניגונים שהיו מזמרים בבית, והוה לעשות את השבת לדורותם ברית עולם - שיכול הוא להיות בטוח שדורותיו אחריו גם ישארו נאמנים לה' וישמרו שבת, כן הוא בשבת, וכן הוא בדברי תורה, וכן הוא בתפילה שכשהבן יראה כיצד אביו מתפלל דיגיש טעם בתפילה.

בכל דבר רוחני - הנהגת האב משפיע על הבן

וכבר אמרתי הרבה פעמים שאיתא בחתם סופר עה"פ (דברים ו, ז) ולמדתם אותם את בניכם לדבר במ בשבתך בביתך ובלכתך בדרך, שלכאורה היה לו לומר ולמדתם אותם את בניכם לדבר במ 'בשבתם בביתם ובלכתם בדרך ובשכבם ובקומם', ומבאר החתם סופר שצריכים ללמד את הבנים שלא ילמדו תורה רק כשמתכילים עליו, אלא ולמדתם אותם את בניכם לדבר במ - שתלמד את בנך שילמד תורה, 'בשבתך' כלומר כשהאב נמצא בביתו או כשהוא בדרך או

כשישן, דהיינו שילמד אף כשאין מסתכלים עליו. מ"ר הגרא"א דסלר זצ"ל היה מבאר בזה, שכוונת התורה היא, שאם הישיבה בבית וההליכה בדרך של האבא נעשית בדרך התורה, זה נופא ישפיע על הבנים להתנהג כראוי וכנכון.

והוה הפירוש 'ושנתם לבניך ודברת במ', ואיך, 'בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך', היינו שכאשר הישיבה וההליכה והשיבה והקימה נעשים על פי התורה, יושפעו הבנים ממילא, והוה כמו מה שאמרנו על ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת 'לדורותם ברית עולם'.

הסכנה הנוראה האורבת בדורנו על מיטב צעירנו

היוצא מדברינו שהמצווה של הקהל הינו מצוה כללית לאנשים ונשים וטף, והמצוה הוא - שכל בן ישראל בניסיונות שלו, וכל הדור בנסיונות משלהם, ובני דורנו צריכים שמירה מיוחדת (א עקסטרעדע שמיחה) ובמיוחד צריכים לשמור את הילדים, כי לעולם לא ראינו סכנה גדולה כ"כ אצל הילדים באידישקייט (בהחמת) כמו בדורנו אנו, על אף כל המוסדות הקדושים והטהורים שיש לנו כיום, תלמודי תורה וישיבות וכוללים, עם כל זה הנסיונות הם גדולים עד אין שיעור, ולכן צריכים ההורים לאחוז מאוד בקשר של אהבה עם הילדים, ולקרבתם לאידישקייט, ולמונעם מחברים וחברות רעים, ולמונעם מעיתים רעים (שלנכטע טאמענטן), שבזמנינו יש רח"ל את כל הכלים מכלים שונים, וצריכים להתרחק מכל הכלים, ועד כדי כך טמאים הם עד שאסור להזכיר את שמותם בביהמ"ד, הם מלוכלכים מאוד מאוד.

המשך בגליון הבא שיופיע בעיה לרגל יום הקדוש הבגליט

הוצאת הגליון נתרם

על ידי ידידנו הנכבדים, שושביני השמחה שבמעונם, המחוזנים הדגולים הררה"צ רבי **משה יהודה פרידמן שליט"א** ב"ק אדמו"ר מברוקשוש שליט"א חתם ב"ק האב"ד מאקאווא שליט"א לרגל שמחת שידוכי בנו החתן הרב יצחק פרידמן ה"ר הררה"צ רבי **משה נתן לעמבערגער שליט"א** חתם ב"ק אדמו"ר מברוקשוש שליט"א לרגל שמחת שידוכי בתו הבללה שדו"ר

זהו כי יזכר לנצח בית נאמן בשראל בשעה טובה ושמחת בנין עדי עד והיונו יעלה יפה בדורות שירים שבורים וזכר דברים תעמוד להם להתברך בסילוי כל ששאלות ליבם לטובה ולא תמוש טובה וברכה מביתם לעולמים

הוצאת הגליון נתרם

על ידי ידידנו הנכבד הררה"ח רבי **חיים צבי בלוויא שליט"א** מחסותופים בגל קישו של סוף רבנו זילא לרגל שמחת הולדת בני למו"ט

זכות דברים תעמוד לו להתברך בסילוי כל ששאלות ליבם לטובה ולא תמוש טובה וברכה מביתם לעולמים

הוצאת הגליון נתרם

על ידי ידידנו הנכבד הררה"ח רבי **יצחק שמירט שליט"א** לרגל הובנס בני לנעים עיל תורה ומצוות יזכה לרווח טעם רב נחת וקדושה לתורה לחופה ולמעשית והתעבד לאלילא דברבא בבית ישראל

זכות דברים תעמוד לו להתברך בסילוי כל ששאלות ליבם לטובה ולא תמוש טובה וברכה מביתם לעולמים

הוצאת הגליון נתרם

על ידי ידידנו הנכבד הררה"ג רבי **יהושע זאב לערנער שליט"א** אבי בעיד בארא פארק ברוקלין נ"ו לעילוי נשמת אביו הררה"ח רבי **משה יוסף זיל** ב"ק הררה"ח רבי יהושע זיל נלב"ע ב"ג אלול תש"ס תנצ"ב

זכות דברים תעמוד לו להתברך בסילוי כל ששאלות ליבם לטובה ולא תמוש טובה וברכה מביתם לעולמים

הוצאת הגליון נתרם

על ידי ידידנו הנכבד הררה"ח רבי **יואל רובינשפיין שליט"א** לעילוי נשמת יוסף האבדן דוקי ורחמים נפש נקי ותיק הרב רבי **יוסף דייטש זיל** ב"ק הררה"ח רבי יוסף ישראל זאב שליט"א סוף רבנו זילא נלב"ע ב"ג אלול תש"ס תנצ"ב

זכות דברים תעמוד לו להתברך בסילוי כל ששאלות ליבם לטובה ולא תמוש טובה וברכה מביתם לעולמים

הוצאת הגליון נתרם

לע"נ האבן הגדול רבי **ברוך רפאל יהושע סאלאוויצקי זסקלחה** בן מנח רשכבה"ג דטאן דחסיד רבי **יצחק זאב הלוי זסקלחה** גאב"ד בריסק נלב"ע ד' תשרי תשנ"ז תנצ"ב

זכות דברים תעמוד לו להתברך בסילוי כל ששאלות ליבם לטובה ולא תמוש טובה וברכה מביתם לעולמים

יד"ל ע"י מערכת "משולחנא דמלכא"

לתרומות והנצחות, הערות והארות

טל' 13-66-13-043 | פקס 077-470-1746